

קמחיות במטעי רימון והדר בערבה והדברתן על ידי תגבור מלאכותי באויבים

טבעיים

סבטלנה דוברינין¹, אבי סדובסקי², צבי מנדל³ ואלי הררי³.
¹ שה"מ, ² מו"פ ערבה דרומית, ³ מינהל המחקר החקלאי המכון להגה"צ

מבוא

קמחיות הן מזיקים קשי הדברה. נזקי קמחית ההדר וקמחית הגפן במטעי רימון הולכים ומחמירים. הדברת הקמחיות מתבססת על שימוש נרחב בקוטלי חרקים, בעיקר בתכשירים רעילים מקבוצת הזרחנים האורגניים כגון כלורפיריפוס, או על שימוש בתכשירים סיסטמיים מקבוצת הניאוניקוטאידים כגון קונפיזור, תכשירים שאינם ידידותיים במיוחד לסביבה, לאדם, ולפאונה המקומית. יעילות ההדברה הביולוגית של הקמחיות באמצעות פאונת האויבים הטבעיים הקיימת במטע אינה ברורה. מטעי הרימון הוותיקים בערבה סובלים מאוכלוסיות גדולות של קמחיות הגורמות לנזק רב ובמטעים הצעירים רמת הנגיעות עולה משנה לשנה. למעשה הידע שנצבר לגבי כנימות קמחיות במטעי הערבה, רימונים והדרים, דל מאד. בעבר דווח כי יתכן ויש קשר בין רמת הנגיעות בקמחיות והנגיעות הגבוהה בעשי פרי המאפיינת את מטעי הרימון הוותיקים בערבה. בעקבות המגמה להרחיב את מטעי הרימון בערבה, בעיקר רימון בכיר, והנזק הרב שנצפה מפעילות קמחיות בחלקות הרימון בחוות מו"פ ערבה דרומית, נוצר צורך לפתח ממשק הדברה לכנימות קמחיות. ממשק שישתלב עם ממשק הדברה משולבת ידידותי לסביבה המיושם בחלקות רימון בערבה. לצורך יישום ממשק כזה יש צורך להגדיר את מין הקמחיות הפעילות בערבה, ללמוד את הפנולוגיה שלהן, ללמוד את מיני אויביהן המקומיים הפנולוגיה שלהם, ולבחון יעילות תגבור מלאכותי באויבים טבעיים כאמצעי ידידותי להדברתן.

מטרות המחקר:

לבחון את השכיחות והפעילות העונתית של קמחית ההדר וקמחית הגפן (וקמחיות נוספות במידה ויתגלו) במטעי הרימון וההדרים בערבה הדרומית, ללמוד את מיני והפנולוגיה של האויבים הטבעיים הפעילים שם, ללמוד האם וכיצד ניתן להפחית את אוכלוסיית הקמחיות על ידי תגבור מלאכותי של אוכלוסיית האויבים הטבעיים, ללמוד על הקשר בין קמחיות לנוכחות עשי פרי.

שיטות וחמרים:

המחקר מבוצע בחלקות הרימון וההדר בחוות המו"פ ביטבתה במסגרת התכנית יבוצעו: הגדרת הקמחיות, פעילות עונתית, לימוד והכרת אויבים טבעיים, השפעת פיזור מלאכותי של טפילים, לימוד הקשר עשי פרי – קמחיות.

תוצאות 2011:

עיקר אוכלוסיית הזכרים בחלקות הם ק. הגפן ומיעוטם ק. ההדר. ע"פ הניטור בחלקות הרימון במו"פ, רמת הקמחיות בתחילת 2011 נמוכה יחסית לרמתן ב 2010. בבדיקות גיחת אויבים טבעיים מפרות נגועים. נמצאו בעיקר אנגירוס.

מסקנות והמלצות:

ב 2012 תבדק רמת האויבים בחלקות השונות ע"י מלכודות פרומון ודבק ותפ"א עם נקבות. במידה וע"פ הניטור תהיה נגיעות גבוהה תשקל אפשרות פיזור המוני אויבים טבעיים.